

УДК 330.222:658

А. І. Іващенко,
к. е. н., доцент, доцент кафедри корпоративних фінансів і контролінгу
ДВНЗ "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана"
Д. Ф. Юсупова,
магістрант програми "Фінансовий менеджмент у сфері бізнесу"
ДВНЗ "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана"

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ УКРАЇНИ

A. Ivashchenko,
PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor, Corporate Finance and Controlling Department,
State University "Kyiv National Economic University named after Vadim Hetman"
D. Yusupova,
Student of Master's program "Financial Management in Business",
State University "Kyiv National Economic University named after Vadim Hetman"

TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF THE INVESTMENT CLIMATE IN UKRAINE

У статті досліджено сучасні тенденції розвитку інвестиційного клімату України, досліджено динаміку прямих іноземних інвестицій в економіку України та їх відношення, вивчено класифікацію інвестицій за різноманітними критеріями, проаналізовано розподіл освоєних капітальних інвестицій за сферами економічної діяльності та за джерелами фінансування, надано рекомендації щодо покращення інвестиційного клімату в Україні. Встановлено, що стратегічною метою української зовнішньоекономічної політики є активне залучення країни до міжнародних інтеграційних процесів. Однак реалізація цього завдання вимагає концентрації значних інтелектуальних, матеріальних, фінансових і природних ресурсів для розвитку стратегічних, "проривних" технологій як основних чинників конкурентоспроможності в світовому співтоваристві. Встановлено, що сьогодні від ефективності інвестиційної політики залежать оновлення виробництва, модернізація і нарощування основних засобів підприємств, успіх структурної перебудови економіки, вирішення соціальних та екологічних проблем. Визначено, що в нинішніх умовах надходження іноземних інвестицій в економіку є чинником зростання ВВП, важливим джерелом створення робочих місць у кінцевому підсумку сприяє успішній інтеграції України в європейське і світове господарство.

In the article the modern tendencies of investment climate development in Ukraine are investigated, the dynamics of direct foreign investments in the economy of Ukraine and their relations are investigated, the classification of investments according to various criteria has been studied, the distribution of capital investments under economic activity and sources of financing has been analyzed, recommendations for improving the investment climate in Ukraine. It was established that the strategic goal of Ukrainian foreign economic policy is to actively involve the country in international integration processes. However, the realization of this task requires the concentration of significant intellectual, material, financial and natural resources for the development of strategic, "breakthrough" technologies as the main factors of competitiveness in the world community. It has been established that today the efficiency of investment policy depends on the renewal of production, modernization and expansion of capital assets of enterprises, the success of structural adjustment of the economy, solving of social and environmental problems. It is determined that under the current conditions the inflow of foreign investments into the economy is a factor in GDP growth, an important source of job creation, ultimately, contributes to the successful integration of Ukraine into the European and world economy.

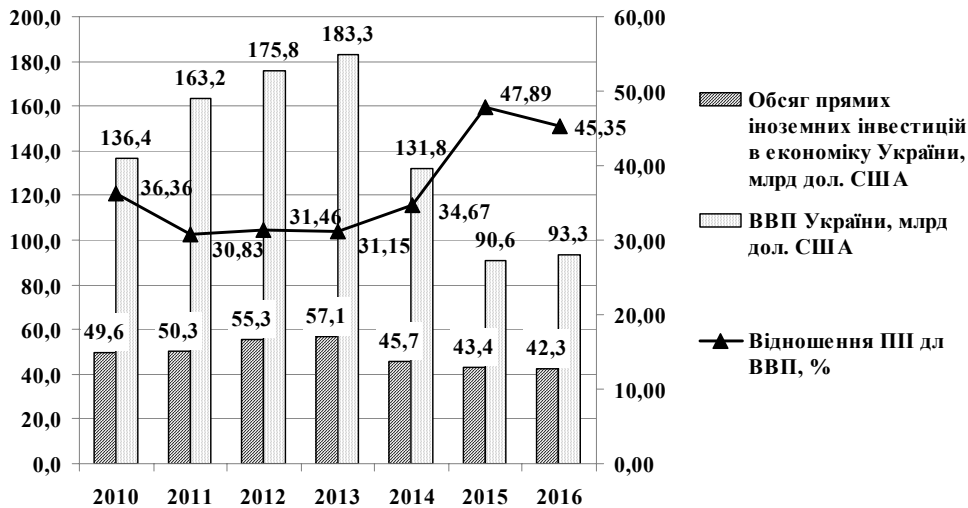
Ключові слова: інвестиції, інвестиційна діяльність, інвестиційний портфель, управління менеджмент, ефективність, прямі іноземні інвестиції.

Key words: investment, investment activity, investment portfolio, management management, efficiency, foreign direct investment.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Одним із основних завдань розвитку української економіки є досягнення сталості економічного зростан-

ня. Ключову роль у забезпеченні зазначеного зростання відіграє залучення інвестицій. Проте, незважаючи на деяке поліпшення макроекономічної ситуації в країні, в інвестиційній сфері суттєвих позитивних зрушень поки що не відбулося. Стан інвестиційної діяльності підприємств залишається незадовільним. У цих умовах особ-

Рис. 1. Динаміка прямих іноземних інвестицій в економіку України та їх відношення до ВВП у 2010 — 2016 рр.

Джерело: побудовано автором за даними офіційного Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

ливо важливого значення мають як інвестиційна політика держави, так і раціональна та ефективна організація інвестиційної діяльності підприємств.

Однак у вітчизняних і зарубіжних дослідженнях з даної проблематики основна увага приділяється обґрунтуванню та оцінці ефективності інвестиційних рішень, а проблеми, пов'язані з підвищенням сприятливості інвестиційного клімату залишаються недостатньо невирішеними. Інвестиційні можливості підприємств багато в чому залежать від інвестиційної політики держави, від інвестиційного клімату та в цілому макроекономічної ситуації в країні, але вирішальне значення для кожного підприємства має управління його інвестиційною діяльністю як найважливішого елемента системи управління його виробничо-господарською діяльністю. Загальним проблемам інвестиційної діяльності підприємств, принципам відбору інвестиційних проектів, оцінки їх окупності та ефективності в умовах ринкової економіки присвячені численні праці багатьох зарубіжних і вітчизняних вчених і фахівців.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ, В ЯКИХ ЗАПОЧАТКОВАНО РОЗВ'ЯЗАННЯ ДАНОЇ ПРОБЛЕМИ І НА ЯКІ СПИРАЄТЬСЯ АВТОР, ВИДІЛЕННЯ НЕ ВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОЗНАЧЕНА СТАТТЯ

Значний внесок у дослідження проблеми внесли праці таких зарубіжних вчених, як У.Шарп., Г.Александр, Дж. Бейлі, М. Портер, І. Ансофф. Серед вітчизняних економістів, які зробили істотний внесок у дослідження проблем підвищення ефективності інвестиційної діяльності підприємств, слід відзначити В. Аньшiна, В. Барда, І. Бланка, А. Гапоненко, А. Ідрісова, Н. Ігошiна, В. Коссова, М. Лімітовського. Значне розширення інвестиційних ресурсів, зокрема кардинальне поліпшення їх використання, є основними завданнями дослідження.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою дослідження є аналіз інвестиційного клімату в Україні та пошук шляхів щодо підвищення рівня його сприятливості.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБґРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Обмеженість інвестиційних ресурсів підприємств визначає необхідність впровадження заходів щодо удосконалення інвестиційної політики та підвищення ефективності використання інвестиційних ресурсів [2].

Динаміка прямих іноземних інвестицій в економіку України та їх відношення до ВВП у 2010 — 2016 рр. подана на рисунку 1.

Отже, з проведеного аналізу видно, що обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку України значно зменшився у 2016 році. Їх обсяг склав 42,3 млрд дол. США, а у 2010 році цей показник сягав 49,5 млрд дол. США. Також у 2016 році спостерігається падіння ВВП, проте, зважаючи на неоднорідність темпів зниження рівня ВВП та ПІІ, зокрема зниження ВВП більш високими темпами, ніж обсяг інвестицій в економіку; ПІІ у 2016 році склали 47,89% від ВВП, у той час як у 2010 році — 36,36%. Варто зазначити, що сучасна економіка України має значну недостатність інвестиційних ресурсів, що викликано насамперед низькою інвестиційною активністю вітчизняних суб'єктів господарювання.

У сучасних умовах розвитку рівень інвестиційної активності є вагомим ознакою, яка визначає якість економічного зростання і можливість соціального прогресу. Інвестиційна активність є складовою інвестиційного клімату, інвестиційної системи та інвестиційного процесу. Рівень інвестиційної активності промислових підприємств свідчить про якість економічного прогресу країни та її інвестиційного клімату.

Ефективна діяльність фірм, підприємств і організацій в довгостроковій перспективі, забезпечення висо-

Таблиця 1. Класифікація інвестицій за різноманітними критеріями

Критерій	Характеристика
1	2
За об'єктами вкладень	Фінансові інвестиції – це такі, які передбачають придбання корпоративних прав, цінних паперів, деривативів та інших фінансових інструментів
За об'єктами вкладень	Корпоративні права – це право власності на статутний капітал юридичної особи або його частку (пай), включаючи права на управління, отримання відповідної частки прибутку такої юридичної особи, а також активів у разі її ліквідації відповідно до чинного законодавства, незалежно від того, чи створена така юридична особа у формі господарського товариства, підприємства, заснованого на власності однієї юридичної або фізичної особи, або в інших організаційно-правових формах. Дериватив – це стандартний документ, що засвідчує право та/або зобов'язання придбати або продати цінні папери, матеріальні або нематеріальні активи, а також кошти на визначених ним умовах у майбутньому
	Капітальні інвестиції – це такі, які передбачають придбання будинків, споруд, машин та інших об'єктів основних засобів і нематеріальних активів, які підлягають амортизації
	Реінвестиції – це такі, які передбачають здійснення капітальних або фінансових інвестицій за рахунок доходу (прибутку), отриманого від інвестиційних операцій
За характером участі	Прямі інвестиції – це такі, що передбачають внесення коштів або майна до статутного капіталу юридичної особи в обмін на корпоративні права, емітовані такою юридичною особою
	Портфельні інвестиції – операції, які передбачають придбання цінних паперів, їх похідних та інших фінансових активів за кошти на фондовому ринку (до одного року) та довгострокові (більше одного року) інвестиції
За формою власності ресурсів	Приватні інвестиції здійснюються громадянами, недержавними підприємствами, організаціями та установами, спілками і товариствами, громадськими і релігійними організаціями, заснованими на приватній власності
	Державні інвестиції здійснюють органи влади й управління України, місцевих рад народних депутатів за рахунок коштів бюджетів і позабюджетних фондів, а також державні підприємства за рахунок власних і позикових коштів
	Іноземні інвестиції здійснюють іноземні держави, юридичні особи та громадяни
	Спільні інвестиції здійснюють громадяни і юридичні особи
За регіональною ознакою	При внутрішніх інвестиціях діяльність проводять винятково на території України, а при зовнішніх – як на території України, так і за її межами
За ступенем ризику	Безризиковими інвестиціями вважають вкладення в короткострокові державні облигації провідних країн світу. Ризикові інвестиції – це такі, які мають певний ступінь ризику [5]

Джерело: [11].

ких темпів їх розвитку та підвищення конкурентоспроможності значною мірою визначається рівнем їх інвестиційної активності і діапазоном інвестиційної діяльності.

Інвестиції класифікують за певними ознаками (табл. 1).

Обсяг інвестицій залежить від певних чинників [9].

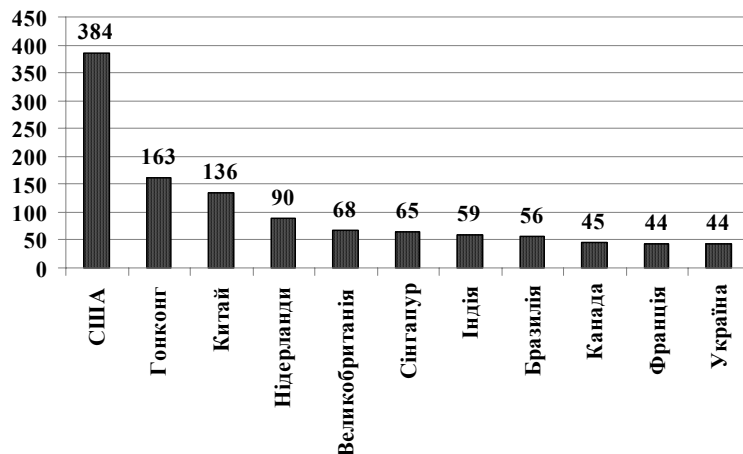
Розглянемо тільки основні чинники, що впливають на обсяг інвестицій:

По-перше, обсяг інвестицій залежить від розподілу отриманого доходу на споживання і заощадження. В умовах низьких середньодушових доходів основна їх частина витрачається на споживання. Зростання доходів викликає підвищення їх частки, що спрямовується на заощадження, які є джерелом інвестиційних ресурсів. Отже, зростання питомої ваги заощад-

жень викликає відповідне зростання обсягу інвестицій і навпаки.

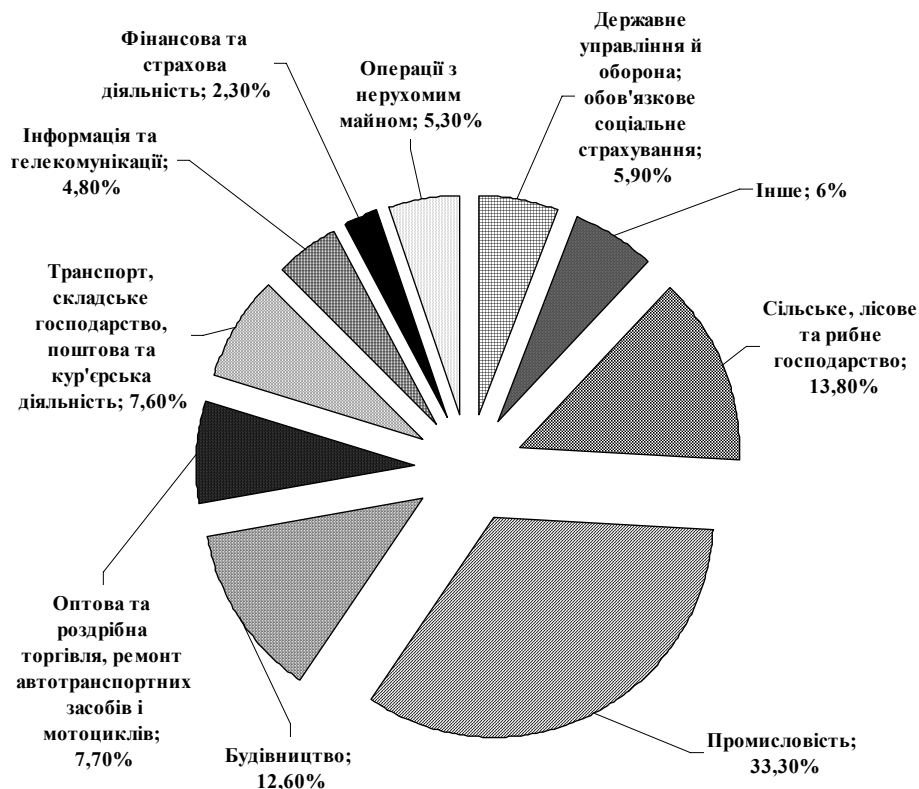
По-друге, значний вплив на обсяг інвестицій оказує очікувана норма чистого прибутку. Це пов'язано з тим, що прибуток є основним спонукальним мотивом інвестицій. Чим вище очікувана норма чистого прибутку, тим відповідно вище буде і обсяг інвестицій, і навпаки.

По-третє, істотно впливає на обсяг інвестицій також ставка позикового відсотка. В процесі інвестування часто використовується не тільки власний, а й запозичений капітал. Якщо очікувана норма чистого прибутку перевищує ставку позикового відсотка, то за інших рівних умов інвестування виявиться ефективним. Тому зростання ставки позикового відсотка викликає зменшення обсягу інвестицій і навпаки.

Рис. 2. Обсяг прямих іноземних інвестицій в економіці країн світу станом на вересень 2017 р., млрд дол. США

Джерело: складено автором за [12].

Рис. 3. Розподіл освоєних капітальних інвестицій за сферами економічної діяльності за січень — грудень 2016 р. (у % до загального обсягу)

Джерело: побудовано автором за даними офіційного сайту Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

По-четверте, серед факторів, що впливають на обсяг інвестицій, варто виділити передбачуваний темп інфляції. Чим вище цей показник, тим більшою мірою буде знецінюватися майбутній прибуток від інвестицій і, отже, менше стимулів буде до нарощування обсягів інвестицій. Особливу роль цей чинник відіграє в процесі довгострокового інвестування. У цілому інвестиції визначаються як процес, у ході якого здійснюється перетворення ресурсів у витрати з урахуванням цілей інвесторів — одержання доходу (ефекту). Управління інвестиційною діяльністю в сучасних умовах являє собою найважливіший елемент загальної системи управління.

Економіка України переживає період глибокої інвестиційної кризи, що характеризується згортанням інвестиційної діяльності, практично всіма національними суб'єктами господарювання та пасивністю іноземних інвесторів при вкладанні коштів у її розбудову. Отже економічне середовище України наразі є розбалансованим, вкрай нестабільним, що обумовлює його високу ризикованість та свідчить про формування несприятливого інвестиційного клімату [8]. Обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку країн світу в 2017 р. (станом на вересень) подано на рисунку 2 [12].

Отже, в Україні один із найнижчих рівнів прямих іноземних інвестицій порівняно з іншими країнами світу.

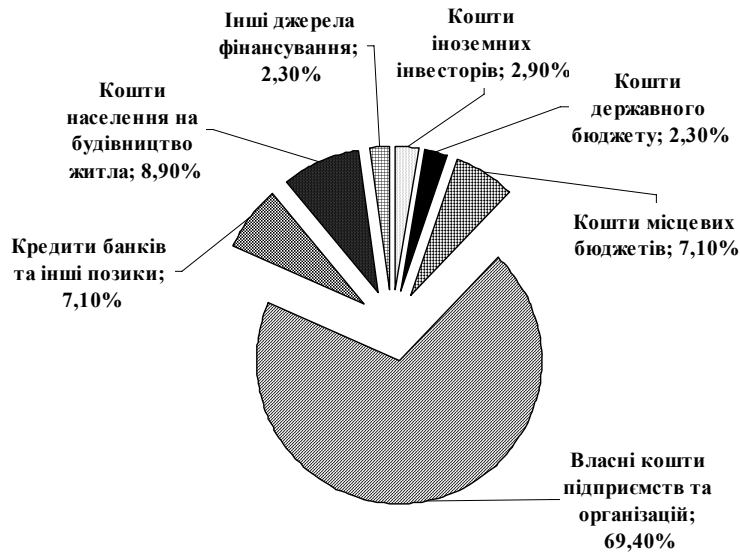
Нижче представлені країни, що стали лідерами за прямими іноземними інвестиціями в 2017 році. США в 2017 році повернули собі традиційне перше місце за обсягом отриманих іноземних інвестицій, потіснивши

Китай з Гонконгом, свідчать дані ООН. Приплив прямих іноземних інвестицій в американську економіку склав \$ 384 млрд США лідирували за цим показником з початку 1980-х рр., коли почався збір даних про фінансові потоки, до 2016 року, коли на верхню сходинку вибився Китай.

Гонконг зайняв друге місце і по праву вважається фінансовою столицею Азії і одним з міжнародних фінансових центрів першого рівня нарівні з Нью-Йорком, Лондоном, Сінгапуром і деякими іншими фінансовими центрами, де в обігу перебуває основна маса грошей з усього світу. В останні кілька років Гонконг стає все більш привабливим місцем для інвестицій завдяки потужному економічному зростанню. Приплив прямих іноземних інвестицій в Гонконг склав \$ 163 млрд.

На третьому місці опинився Китай, хоча останніми роками були відзначені бумом інвестицій в китайську економіку. Цьому сприяли високі темпи економічного зростання в країні. Так, прямі іноземні інвестиції в економіку Китаю в грудні 2017 року скоротилися на 5,8% і склали \$ 136 млрд.

Нідерланди — високорозвинена індустріальна країна з інтенсивним сільським господарством зайняла четверте місце. На Нідерланди припадає близько 5% сукупного ВВП Євросоюзу. Обсяг інвестицій в 2017 році склав \$ 90 млрд Великобританія на п'ятому місці. Вона має один з найпривабливіших інвестиційних режимів серед розвинених країн світу. Обсяг інвестицій склав \$ 68 млрд Найбільш привабливими галузями для іноземних інвесторів у Великобританії є фінансові послуги, інформаційні технології і фармацевтика [12].

Рис. 4. Розподіл капітальних інвестицій за джерелами фінансування за січень – грудень 2016 р, %

Джерело: побудовано автором за даними офіційного сайту Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

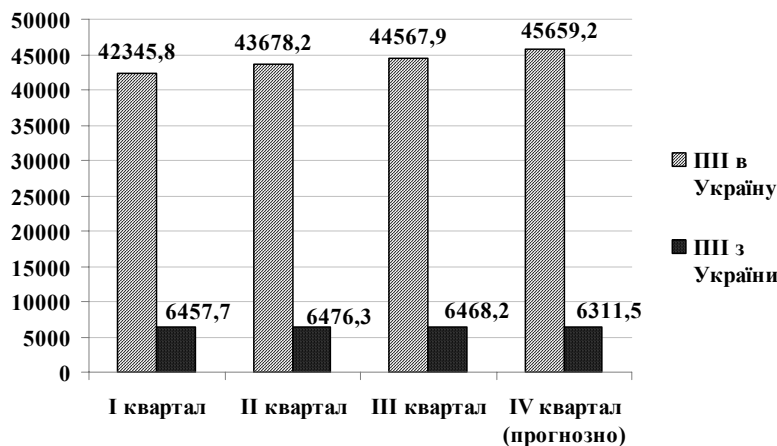
Сінгапур зайняв шосте місце. Приплив прямих іноземних інвестицій в цю розвинену країну склав \$ 65 млрд. Оскільки Сінгапур має дуже зручне розташування — між Індією і Китаєм, то у нього дуже високий потенціал у плані можливостей виходу на ринок, а майже половина споживачів стартапів (49%) живе за кордоном [12].

На сьомому місці Індія. Обсяг інвестицій в 2017 році склав \$ 59 млрд. Економіка Індії є однією з найбільших в світі за обсягом ВВП. Ця країна, після тривалого періоду економічного застою, нині розвивається високими темпами, що не може не привертати інвесторів з усього світу. Останнім часом Індія стає найкращим для інвесторів ринком серед країн БРІКС на тлі зростання проблем у Бразилії, Росії та Китаї.

Бразилія посіла восьме місце в цьому рейтингу. Протягом останніх років інвестори пов'язували великі надії з економікою Бразилії. Однак у 2017 р. ситуація в бра-

зильській економіці стала зовсім сумною, що спричинило за собою масштабний відхід інвесторів з цього ринку. Обсяг інвестицій склав \$ 56 млрд. Економіка Канади посіла дев'яте місце, однак вона демонструє негативну динаміку. Падіння ВВП пов'язане з уповільненням активності в промисловості, нафтогазовому, гірничорудному і роздрібному секторах канадської економіки. За останні кілька років економіка Канади перетворилася з однієї з найбільш стійких в одну з найбільш вразливих. Приплив прямих іноземних інвестицій в цю розвинену країну склав \$ 45 млрд. Франція опинилася на десятому місці. Однак і вона останнім часом переживає не найкращі часи. Обсяг інвестицій в 2017 році склав \$ 44 млрд [12]. Як свідчить проведений аналіз, Україна значно програє за обсягами інвестицій порівняно з розвиненими країнами Європи та світу.

Розподіл освоєних капітальних інвестицій за сферами економічної діяльності подано на рисунку 3.

Рис. 5. Динаміка прямих іноземних інвестицій в Україні в 2017 році, за кварталами, млн дол. США

Джерело: побудовано автором за даними офіційного сайту Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Провідними сферами економічної діяльності, за обсягами залучення капітальних інвестицій, у січні — грудні 2016 року залишаються: промисловість — 33,3%, будівництво — 12,6%, сільське, лісове та рибне господарство — 13,8%, інформація та телекомунікації — 4,8%, оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів — 7,7%, транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність — 7,6%, державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування — 5,9%.

Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій є власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких у січні — грудні 2016 року освоєно 69,4 відсотка капіталовкладень. Частка кредитів банків та інших позик у загальних обсягах капіталовкладень становила 7,1 відсотка. За рахунок державного та місцевих бюджетів освоєно 9,4 відсотка капітальних інвестицій. Частка коштів іноземних інвесторів становила 2,9 відсотка усіх капіталовкладень, частка коштів населення на будівництво житла — 8,9 відсотка. Інші джерела фінансування становлять 2,3 відсотка (рис. 4) [8].

Отже, Україна залишається інвестиційно привабливою, проте недостатньо інтегрованою у світове господарство, оскільки порушення макростабільності на зовнішніх ринках має свій відголос в Україні.

У рейтингу Doing Business 2017 р. за результатами 2016 року Україна піднялась на +1 пункт і посіла 80 позицію. У порівнянні із 2016 роком, Україна покращила свої позиції за такими показниками, як: створення підприємств — з 24-го до 20-го місця; підключення до електромереж — із 140-го до 130-го місця; захист міноритарних інвесторів — із 101-го до 70-го місця; забезпечення виконання контрактів — з 93 до 81 місця [8].

Саме тому в Україні виникає необхідність перед урядом щодо модернізації економічної політики, спрямованої на підтримку і залучення іноземних інвестицій у країну.

У сучасних умовах прямі іноземні інвестиції це найбільш затребувана форма капіталовкладень для економік, що розвиваються, бо дозволяє реалізовувати великі і важливі проекти, а крім того в країну надходять новітні технології (наприклад, при створенні виробництв), нові практики корпоративного управління і т. д.

Основні способи здійснення ПІІ:

— інвестування з нуля — створення за кордоном філії або підприємства, яке знаходиться в 100% власності інвестора;

— поглинання або покупка іноземної підприємства;

— фінансування роботи філій;

— придбання майнових прав: прав користування землею, природними ресурсами і т. д.;

— надання прав на використання ноу-хау, технологій і ін.;

— купівля акцій / паїв в статутному капіталі іноземної компанії, що дають право контролювати діяльність підприємства.

Динаміка прямих іноземних інвестицій в Україні в 2017 році подана на рисунку 5.

Інвестиції в Україну протягом 2017 року надходили зі 134 країн світу. Основними інвесторами України, на

яких припадає 83% загального обсягу інвестицій, залишалися Кіпр, Нідерланди, Німеччина, Російська Федерація, Австрія, Великобританія, Британські Віргінські Острови, Франція, Швейцарія та Італія.

Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій (ПІІ) в усьому світі зріс у 2017 р. на 36% в порівнянні з попереднім роком і склав \$ 1,7 трлн. Як повідомляється на конференції ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД), це найвищий показник після глобальної економічної та фінансової кризи 2008—2009 рр. Потоки інвестицій в країни, що розвиваються в порівнянні з 2016 р. виросли всього на 5% і досягли до кінця 2017 р. \$ 741 млрд. Вкладення в країни, що розвиваються Азії збільшилися на 15%, при цьому для Індії вони подвоїлися і склали \$ 59 млрд [12].

Варто відзначити, що в країнах з перехідною економікою потік прямих іноземних інвестицій скоротився на 54%. Вони пов'язують цей спад з конфліктами і зниженням цін на сировинні товари. Найбільше скорочення прямих іноземних інвестицій в цій групі було відзначено в Росії і Казахстані: на 92% і 66% відповідно.

ВИСНОВКИ З ПРОВЕДЕНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

У сучасних умовах інвестиційна діяльність підприємств характеризується низкою суттєвих недоліків: гострий дефіцит інвестиційних ресурсів; низька інвестиційна активність підприємств; низька інвестиційна привабливість більшості наших підприємств; низька ефективність інвестиційної діяльності багатьох підприємств. Стратегія інвестиційної діяльності фірми визначається вищим керівництвом фірми. Інвестиційний клімат має значний вплив на інвестиційну активність підприємств, тому держава має сприяти покращенню інвестиційного клімату в країні. Для цього слід зробити такі кроки.

1. Лібералізація і дерегулювання підприємницької діяльності. Слід створити працюючу схему з виявлення та швидкого усунення бар'єрів для створення, ведення та закриття бізнесу. Вона включає комплекс заходів щодо зниження ступеня втручання з боку уряду в приватний бізнес, надання приватним підприємцям можливості діяти вільно і отримувати прибуток в умовах чесної конкуренції.

2. Стабільність і передбачуваність правового поля. Необхідно узгодити існуючі, розробити і прийняти нові закони, що встановлюють єдині правила гри для компаній всіх форм власності.

3. Корпоративне та державне управління. Цей напрямок включає комплекс заходів щодо врегулювання корпоративних прав, діяльності державної адміністрації та приватизації державної власності.

4. Лібералізація зовнішньої торгівлі та руху іноземного капіталу. Цей інвестиційний фактор включає в себе комплекс заходів щодо стимулювання вільного переміщення товарів, послуг і капіталів між державами.

5. Розвиток фінансового сектора. Стан фінансового сектора має ключове значення для інвесторів. Тому робота в зазначеному напрямку є найбільш важливою

для поліпшення інвестиційного клімату і потребує здійснення такого комплексу заходів:

— зняття обмежень на відсоткові ставки за банківськими кредитами і позиками;

— скасування програм пільгового надання кредитів, введених урядом;

— розширення автономії Національного банку. Його основною метою має бути підтримка внутрішньої і зовнішньої стабільності, без урахування політичних міркувань;

— оздоровлення банківського сектора шляхом удосконалення контролю за банківською діяльністю для підвищення довіри інвесторів до українських банків;

— посилення кадрів комісій з цінних паперів і бірж;

— заохочення конкуренції у фінансовому секторі шляхом розширення діяльності іноземних банків та інших фінансових організацій в Україні.

6. Зниження рівня корупції. Необхідно створити таку систему відносин органів влади та бізнесу, яка мінімізує можливості зловживання державних чиновників, забезпечить послідовність у виконанні прийнятих законів і постанов, полегшить отримання дозволів, ліцензій та санкцій.

7. Зниження політичного ризику. Політична стабільність і незалежність економічних пріоритетів від змін в органах влади була і залишається одним із найважливіших позитивних чинників при прийнятті інвестиційного рішення.

8. Імідж і програми просування країни. Довгострокові цілі із залучення зовнішніх інвестицій вимагають постійних зусиль по формуванню привабливого іміджу країни. Необхідно сформулювати й широко висвітлювати державну політику та готовність уряду вживати радикальних заходів, орієнтовані на ринкову економіку; публічно підтримувати інвестиції; посилити комерційні відділи зарубіжних посольств.

9. Формування інвестиційних стимулів. Мета дій в цьому напрямі — створення інвестиційних стимулів, аналогічних стимулам торгових партнерів країни.

Перспективами подальших розвідок у напрямі дослідження сучасних тенденцій інвестиційного клімату України є вивчення забезпечення стабільності інвестиційного процесу та формування ринку операторів зовнішніх інвестицій.

Література:

1. Алексеева М.М. Планирование деятельности фирмы. — М.: Финансы и статистика, 2014. — 541 с.

2. Бланк И.Т. Управление инвестициями. — М.: Ника-Центр, 2014. — 345 с.

3. Богатин Ю.В., Швандар В.А. Инвестиционный анализ. — М.: Юнити — Дана, 2013. — 412 с.

4. Боярко І.М. Інвестиційний аналіз: навч. посіб. / І.М. Боярко, Л.Л. Гриценко. — К.: Центр учбової літератури, 2011. — 400 с.

5. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підруч. для студентів спец. "Облік і аудит" вищ. навч. зал. / Ф.Ф. Бутинець. — [7-ме вид., доп. і перероб.]. — Житомир: ПП "Рута", 2012. — 832 с.

6. Вахрин П. Инвестиции. — М.: Дашков и К, 2014. — 365 с.

7. Виленский П.Л., Лившиц В.К., Смоляк С.А. Оценка эффективности инвестиционных проектов: Теория и практика. — М., 2014. — 401 с.

8. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

9. Лукасевич И.Я. Этапы формирования инвестиционного портфеля [Электронный ресурс] / И.Я. Лукасевич — Режим доступа: http://www.elitarium.ru/2008/04/21/formirovaniye_investicionnogo_portfelja.html

10. Мельник О.О. Інвестиційний клімат в Україні // Фінанси України. — 2013. — №8. — С. 35—39.

11. Рябых Д. Оценка бизнеса и анализ эффективности проектов // <http://piter-consult.ru/home/Articles/business-planning-articles/business-estimation.html>

12. Статистика — інструмент соціально-економічних досліджень: збірник наукових студентських праць // Випуск 2. — 2017. — С. 14—24.

References:

1. Alekseeva, M. M. (2014), *Planyrovanye deiatelnosti fyrmy* [Planning of the company], Fynansy y statystyka, Moscow, Russia.

2. Blank, Yu. T. (2014), *Upravlenye ynvestytsiyamy*. [Investment management], Nyka-Tsentr, Moscow, Russia.

3. Bohatyn, Yu. V. Shvandar, V. A. (2013), *Investytsyonnyi analiz*. [Investment analysis], Yunyty-Dana, Moscow, Russia.

4. Boiarko, I.M. Hrytsenko, L. L. (2011), *Investytsiinyi analiz* [Investment analysis], Tsentr uchbovoi literatury, Kyiv, Ukraine.

5. Butynets, F. F. (2012), *Bukhhalterskyi finansovy oblik* [Financial accounting] PP "Ruta", Zhytomyr Ukraine

6. Vakhryn, P. (2014), *Ynvestytsyy*. [Investments], Dashkov y K, Moscow, Russia.

7. Vylenskyi, P. L. Lyvshyts, V.K. Smoliak, S. A. (2014), *Otsenka efektyvnosti ynvestytsyonnykh proektov: Teoryia y praktyka* [Evaluation of the effectiveness of investment projects: Theory and practice], Moscow, Russia

8. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy (2017), "State statistics service", available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (Accessed 10 December 2017).

9. Lukasevych, Y. Ya. (2008), *Etapy formirovaniya ynvestytsyonnoho portfelja*, "Stages of formation of an investment portfolio", available at: http://www.elitarium.ru/2008/04/21/formirovaniye_investicionnogo_portfelja.html (Accessed 10 December 2017).

10. Melnyk, O.O. (2013), *Investytsiinyi klimat v Ukraini* [Investment climate in ukraine], Finansy Ukrainy, Kyiv, Ukraine.

11. Riabikh, D. (2016), *Otsenka byznesa y analiz efektyvnosti "Business appraisal and project effectiveness analysis"*, available at: piter-consult.ru/home/Articles/business-planning-articles/business-estimation.html (Accessed 10 December 2017).

12. Statystyka — instrument sotsialno-ekonomichnykh doslidzhen: zbirnyk naukovykh studentskykh prats (2017), "Statistics — a tool for socio-economic research: a collection of scientific student work", Kyiv, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 12.12.2017 р.